

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. רבנן סברי הציץ מרצה על אכילות.....2
- ב. נטמא אחד מן הבזיכין ... הטמא בטומאתו והטהור בטהרתו.....3
- ג. אפילו שבט אחד טמא וכל השבטים מהורין יעשו בטומאה לפי שאין קרבנות ציבור חלוק.....3
- ד. התודה מפגלת את הלחם והלחם אינו מפגל את התודה כיצד שחט את התודה לאכול ממנה למחר היא והלחם מפוגלין לאכול מן הלחם למחר הלחם מפוגל והתודה אינה מפוגלת.....4
- ה. הכבשים מפגלין את הלחם והלחם אינו מפגל את הכבשים כיצד השוחט את הכבשים לאכול מהן למחר הם והלחם מפוגלין לאכול את הלחם למחר הלחם מפוגל והכבשים אינן מפוגלין.....5
- ו. בעא מיניה ר"א מרב השוחט את התודה לאכול כזית ממנה ומלחמה למחר מהו לאיפגולי ... תודה לא מיבעיא לי ... כי קא מיבעיא לי לאיפגולי לחם...5
- ז. היתה שדהו זרועה קנבוס ולוף לא יהא זורע על גביהם שהן עושות לשלש שנים 5
- ח. שאר זרעים מדרבנן הוא דאסירי.....6
- ט. השוחט את הכבש לאכול כזית מחבירו למחר מהו חבירו כבש משמע ולא מפגל או דלמא לחם משמע ומפגל ליה ... שחט אחד מן הכבשים לאכול ממנו למחר הוא פיגול וחבירו כשר לאכול מחבירו למחר שניהם כשרים.....9
- י. אדם מביא זבתו היום ונסכיו עד י' ימים.....10

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

דף טו.

א. רבנן סברי הציץ מרצה על אנילות

כבר התבאר במסכת פסחים דף עז. שהציץ¹ מרצה על הטומאה, דכתיב בפ' תצוה (שמות כח פסוק לו – לח) וְעָשִׂיתָ צִיץ זָהָב טָהוֹר וּגּוֹי. וְהָיָה עַל מִצַּח אֶהְרֹן וְנִשָּׂא אֶהְרֹן אֶת עֹזֶן הַקִּדְשִׁים אֲשֶׁר יִקְדִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּגּוֹי וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד לְרִצּוֹן לָהֶם לְפָנָי ה'. כלומר שע"י שישא הציץ על מצחו יכפר עון הקדשים והקרבנות יהיו לרצון כי העון יכופר.

אינו מרצה על טומאת הגוף² כגון שהכהן הקריב בטומאה, ולא על טומאת דברים הנאכלין כגון שנטמא הבשר הנאכל, אלא מרצה על טומאת דברים הקריבים על המזבח כמו הדם והחלב ובשר העולה וקומץ של מנחה.

ואין³ הציץ מרצה אלא בזמן שהוא על מצחו שנאמר וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד לְרִצּוֹן לָהֶם לְפָנָי ה'.

אולם כל הכללים הנזכרים בריצוי ציץ שאינו אלא על הנקרבין למזבח ושאינו על מצחו אינו מרצה זהו הכל בקרבן יחיד, אבל בקרבנות ציבור בכל אופן הציץ מרצה⁴ בין על טומאת הנקרבים ובין על טומאת האנשים, וכן בין כשהציץ על מצחו של הכהן הגדול ובין שאינו עליו, בכל אופן הציץ מרצה. וזה שאמרה תורה: וְנִשָּׂא אֶהְרֹן אֶת עֹזֶן הַקִּדְשִׁים – ולא עון מקדשים, זהו בקרבן יחיד שהטומאה לא נדחית אצלו. אבל בקרבן ציבור שהתורה דחתה הטומאה על הכל מרצה, ולכן מסיים הפסוק: אֲשֶׁר יִקְדִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כלומר מה שהיחידים מקדשים בזה אמרתי לך עון הקדשים ולא עון מקדשים ולא בציבור.

¹ ערוך השולחן העתיד הלכות ביאת מקדש סימן לט הקדמה – סעיף מז

² רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק דהלכה ז

³ שם הלכה ח

⁴ ובזה מיושב מה שהקשו התוס' ד"ה דלא קושיא עצומה, דאיך אפשר לומר אם טומאה דחוייה היא בציבור צריך ריצוי ציץ הא טומאה דחוייה גם בטומאת גברי והציץ אינו מרצה רק על הנקרבין. ערוה"ש שם ודעת תוס' שמן התורה ציץ מרצה על האכילות ורק מדרבנן לא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ב. נטמא אחד מן הבזיכין ... הטמא בטומאתו והטהור בטהרתו

כבר התבאר לעיל דף יד: שלחם הפנים שנטמא⁵ אחד מן הסדרין בין לפני הקטרה בין לאחר הקטרה, בין הגיע זמן הלחם להסירו ובין לא הגיע הזמן⁶, או שנטמא אחד מן הבזיכין, הטמא בטומאתו⁷, והלחם יישרף והבזך יוקרב בטומאה כיון שהוא קרבן צבור וקרב בטומאה⁸, והטהור בטהרתו ויזהרו שלא יגעו זה בזה.

ג. אפילו שבט אחד טמא וכל השבטים טהורין יעשו בטומאה לפי שאין קרבנות ציבור חלוק

להלכה קיי"ל שאין פסח נעשה בטומאה רק מהמת שבט אחד אלא אם היו הקהל⁹ מחצה טהורים ומחצה טמאי מת, כולן עושין בראשון ואע"פ שיכולים הטמאים להקריב פסחיהם, י"א שאינם יכולים להמנות עם הטהורים¹⁰ אף על פי שלערב יהיו טהורים ויהיו ראויים לאכילה עם הטהורים, וי"א¹¹ שיכולים. ולפיכך הטהורים עושין לעצמן בטהרה, והטמאים עושין לעצמן בטומאה, ואוכלין אותו בטומאה, ואם היו טמאי המת עודפין על הטהורים אפילו אחד יעשו כולן בטומאה

⁵ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ה הלכה טז

⁶ מפני שעל הטומאה הציץ מרצה. מעשה רקח שם

⁷ הא דאיתא בתוספתא פי"א וז"ל ניטמא לחמה בין משפירקה בין עד שלא פירקה הלחם פסול ולא הוקטרו בזיכין עכ"ל היינו היבא שנטמא כל הלחם אבל צ"ע דהוא קרבן ציבור ובא בטומאה ולמה לא יוקטר הבזיכין וכדאיתא לעיל פ"ד מהל' ביאת מקדש ועיי"ש בתוספתא פ"ג דמנחות ואולי מיירי כאן בשאר טומאה שלא בטומאת מת וצ"ע אם נטמא חלה א' בשאר טומאה איך דינו דלכאורה הוי כמאן דליתא וי"ל דהוי כמי שחסרה עיין שם במנחות ט' ב' וי"ב ב' דהוי כיוצא ושרי יעו"ש. הר המוריה שם.

⁸ תורת הקדשים ת. אות ה

⁹ רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק ז הלכה ב

¹⁰ כסף משנה הלכות מעשה הקרבנות פרק י הלכה כג ועיין הר המוריה שם שתמה עליו

¹¹ נוי"ב על הרמב"ם מעשה הקרבנות שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

היו¹² האנשים מחצה טמאי מת ומחצה טהורים, ובזמן שאתה מונה הנשים בכלל האנשים יהיו הרוב טהורים, הטהורים עושים את הראשון, והטמאין אינן עושין לא את הראשון ולא את השני, אין עושין ראשון מפני שהן מיעוט, ואין עושין את השני מפני שהנשים בשני רשות¹³ ונמצאו הטמאים מחצה¹⁴, ואין מחצה עושין את השני.

היו האנשים מחצה טמאי מת ומחצה טהורים, ובזמן שאתה מונה הנשים בכלל האנשים יהיו הרוב טמאים. יעשו כולן בטומאה מאחר שנשים בראשון חובה, יש רוב עבור טמאים ונעשה בטומאה¹⁵.

ד. התודה מפגלת את הלחם והלחם אינו מפגל את התודה כיצד שחט את התודה לאכול ממנה למחר היא והלחם מפוגלין לאכול מן הלחם למחר מפוגל והתודה אינה מפוגלת

התודה מפוגלת¹⁶ את הלחם והלחם אינו מפגל את התודה. כיצד השוחט את התודה והוא מחשב שיאכל מברשה, או יזרוק דמה, או שיקטיר אימוריה למחר, הזבח עם הלחם פגול, אבל אם חשב לאכול מן הלחם למחר, הלחם לברו פגול וזבח התודה אינו פגול.

¹² רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק ז הלכה ג

¹³ כמו שיבוא להלן דף צא: וברמב"ם כאן פרק ה הלכה ה "נשים שנדרחו לשני, בין מפני האונס והשגגה, בין מפני הטומאה ודרך רחוקה, הרי פסח שני להם רשות, רצו שוחטין רצו אין שוחטין, לפיכך אין שוחטין עליהן בפני עצמן בשבת בפסח שני.

¹⁴ ועיין בלקוטי הלכות יג. ד"ה דל שהסתפק באם עשו הנשים בראשון א"כ עתה בשני הטמאים מיעוט ולכאורה יוכלו להקריב וצ"ע

¹⁵ שם וב"מ בגמ' דרוקא למ"ד הנשים בראשון רשות אמרי' דל נשים מטמאין אבל לא למ"ד נשים בראשון חובה. וכ"כ בשפת אמת אך הביא שם שלדעת הפוס' בריש נדה דבנשים ס"ט טמא משום דמאה נשים כחד דמין משמע דגם לענין טומאה הותרה בציבור אמרינן הכי דלא השיבי רבים. לפמ"ש התוס' בסוטה (כ"ח:): דס"ט ברה"ר טהור משום דמצינו דטומאה הותרה בצבור.

¹⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יז הלכה ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

**ה. הכבשים מפגלין את הלחם והלחם אינו מפגל את הכבשים
כיצד השוחט את הכבשים לאכול מהן למחר הם והלחם
מפוגלין לאכול את הלחם למחר הלחם מפוגל והכבשים
אינן מפוגלין**

וכן הדין בשני כבשי¹⁷ עצרת עם שתי לחם הבאות עמהן שאם חשב מחשבת
זמן בכבשים נתפגלו שתי הלחם, חשב שיאכל משתי הלחם למחר, שתי
הלחם פגול והכבשים אינן פגול.

**ו. בעא מיניה ר"א מרב השוחט את התודה לאכול כזית ממנה
ומלחמה למחר מהו לאיפגולי ... תודה לא מיבעיא לי ...
כי קא מיבעיא לי לאיפגולי לחם**

חשב באחת¹⁸ מארבע העבודות לאכול כזית מבשר הזבח עם הלחם למחר,
כלומר כחצי זית מזו וכחצי זית מזו¹⁹, הלחם לבדו פגול, והתודה או הכבשים
אינן פגול.

דף טו:

**ז. היתה שדהו זרועה קנבוס ולוף לא יהא זורע על גביהם שהן
עושות לשלש שנים**

¹⁷ רמב"ם שם הלכה ה

¹⁸ ופסק כלישנא דתודה פשט ליה וכ"ש לכבשים ואף על גב דלישנא קמא הוא משום דכיון דאיכא תרי לישני
ה"ל ספיקא ולחומרא. והר"י קורקוס ז"ל כתב טעם אחר דלא שבקינן מאי דפשיטא להאי לישנא למנקט ספיקא
דאידיך לישנא. כס"מ ובתוספתא פ"ה איתא וז"ל שחטם לשמם לאכול מן הלחם למחר הם כשרים והלחם כשר
עכ"ל והוא תמוה דהא מבואר כאן שבזה הלחם מפוגל ועל כרחך שהוא ט"ם והעיקר כמש"כ המפרש שם
דכצ"ל שחטם לשמם לאכול הלחם למחר פגול והם כשרים שחטם שלא לשמם לאכול הלחם למחר הם כשרים
והלחם כשר יעו"ש היטב ונכון הוא. הר המוריה שם
¹⁹ הר המוריה שם וכפירש"י ד"ה ממנה ומלחמה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שדה שהיתה²⁰ זרועה מינים כאלו²¹, שגם אחר הקצירה מוציאים העיקרין שנשארו צמת, כמו קנבוס ולוף, וקצר הזרע ונשארו העיקרין בארץ וניכר ע"פ הארץ שנשארו השרשין²², אף ע"פ שאין מוציאים צמת אלא אחר כמה שנים²³ לא יהיה זרע באותה שדה מין אחר עד שיעקור העיקרין או שיחרוש שיצאו כל העיקרין. ואף אם הוא בטוח²⁴ שלא יצמחו בשנה זאת ויספיק לזרוע ולקצור לפני שיצמחו מ"מ אסור מדרבנן מפני מראית העין שנראה כזרע כלאים כיון שהעיקרים נראים. וי"א²⁵ שאין בכך איסור ואינו אסור אל כשזרע קנבוס או לוף שטבע שלהן שמוציאים פירות כל ג' שנים ולכן אסור לזרוע עליהן אפי' אחר ג' ימים שראה שלא צמחו²⁶, אא"כ יעקור או יחרוש, וא"ע להמתין ג' ימים ויכול לחרוש מיד, וי"א²⁷ שגם חרישה ועקירה לא מהני להו עד ג' שנים, שגם אחר החרישה דרכן להוציא צמת עד ג' שנים והרי זה כלאי זרעים אולם דין זה דוקא בקנבוס ולוף ולא בשאר מינים.

ח. שאר זרעים מדרבנן הוא דאסירי

כבר התבאר במסכת ברכות דף כב. וקידושין דף לט. שמהנאמר בתורה (דברים כב פסוק ט) לא תזרע פְּרָמֶךָ פְּלִאִים. למדו לאסור כלאי הכרם, והחמירה בהם התורה שנאמר (שם) פֶּן תִּקְדָּשׁ הַמְּלֶאכָה הַזֶּרַע אֲשֶׁר תִּזְרַע וּתְבוֹאֵת הַפֶּרֶם וּדְרָשׁוּ חו"ל²⁸ פֶּן תִּקְדָּשׁ תּוֹקֵד אֵשׁ, פירוש לא תזרע כרמך כלאים ואם תזרע תוקד אש בזרע ובתבואת הכרם, כלומר תשרפנו כי יאסר בהנאה²⁹.

²⁰ רמב"ם הלכות כלאים פרק ב הלכה יב, שו"ע ונו"כ יו"ד רצו יב

²¹ חזו"א סי' ד' סקב"ח דאין לומר דבכל המינים מיירי דהא בסמוך הי"ד כתב דאם הבהמה קרסמה מהני ומבואר דקצירה מהני וכן בפיהמ"ש משמע דרק בקנבוס ולוף וכה"ג מיירי וכ"כ בעה"ש.

²² דרך אמונה שם נג

²³ במשנה איתא עד ג' שנים אבל מדברי רבנו נראה שזה רק בקנבוס ולוף אבל יש מינים שמוציאים ביותר מג' שנים וצ"ע. שם נד

²⁴ חזו"א שם

²⁵ דעת הראב"ד ומביאו בביאור הגר"א שם

²⁶ דבחטים ס"ל דמותר כדלקמן סקנ"ח

²⁷ הר"ש והרא"ש והר"י בן מלכי צדק והרע"ב והגר"א

²⁸ קידושין נו:

²⁹ רמב"ם שם דלבוש שם אבל כלאי זרעים מותרים באכילה ובהנאה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואינו חייב על זריעת כלאי הכרם, עד שיזרע בארץ ישראל³⁰ ב' מינים, כלומר שזרע ב' מיני ירקות, או זרעים או ירק זורע, כגון חטה ושעורה. בהדי כרם כלומר עם החרצן או יחור של גפן³¹, שהוא גפן, במפולת יד. כלומר שהפיל שלשתן בפעם א' ונזרעו, ושלא במפולת יד עיין בהערה³².

ואינו חייב אלא כשהחטה והשעורה יפלו סמוכין זה לזה, באופן שהן כלאים זה בזה. כלומר בתבואה בתוך ששה טפחים זה לזה³³, ובירק שיפלו תוך טפח. וגם צריך שיפלו סמוכין לגפן, כלומר ששה טפחים לחרצן³⁴.

³⁰ שו"ע ונו"כ יו"ד רצו א רמב"ם הלכות כלאים פרק הלכה ב

³¹ חזו"א סי' ב' סק"ו וסי' י"א סק"י

³² איסורא איכא לזרוע גם בצד הגפן ואפי' מין אחד וכן לנטוע גפן בצד התבואה ואיסור זה מה"ת אבל אין בו לאו אלא איסורא בעלמא וגם הפירות נאסרין מה"ת. והנה יש בענין זה כמה דעות בראשונים דדעת רבנו ועוד ראשונים (יראים מצוה שפ"ט וראב"ן סי' נ"ג ומובא ג"כ בסמ"ג ל"ת ר"פ ובמרדכי ספ"ק דקדושין) דאיסור הזריעה הוא מה"ת ואפי' מין אחד ובלא מפולת יד וכנ"ל וכ"ש שהפירות נאסרין מה"ת.

וי"א (דעת הר"י מובא ברא"ש ה' כלאים וכן הסכים הרא"ש שם וכ"ד ר"ת הביאוהו הראשונים וכ"ה בספר הישר סי' תקמ"ט וכן מבואר בתוס' קדושין ל"ט א' ובחולין קל"ו ב' ובמנחות ט"ו ב' ובתוס' ר"י החסיד ברכות כ"ב ועי' בהגמ"י פ"י ממאכ"א אות ד' תשובת ר"י) שבלא מפולת יד או במין אחד אין שום איסור גם מדרבנן ומותר לזרוע ומותרין הפירות.

וי"א (כ"ב הרא"ש בה' כלאים בשם הרמ"ה וכ"ה בחינוך מצוה תקמ"ח ודעת הגר"א שגם דעת רבנו כן ולפ"ד הרא"ש שם נראה דגם הראב"ד ס"ל כן) שמה"ת באמת הכל מותר אבל מדרבנן הכל אסור.

ודעת הרבה ראשונים (הוא דעת רוב הראשונים ההשלמה (ומובא גם בכ"פ פני"ו) והרא"ה והרשב"ץ בברכות כ"ב א' וכן הסכים המאירי בברכות שם ובקדושין ל"ט וכ"ד הרמב"ן והרשב"א בקדושין ל"ט ובחולין פ"ב וכ"ד הרישב"א והר"ן בקדושין שם) דהפירות אסורין מה"ת גם בלא מפולת יד אבל צריך ב' מינים ובמין אחד גם הפירות מותרין אף מדרבנן

ודעת הראב"ד (כפי שהעתיקו דבריו הרמב"ן והרשב"א בחולין פ"ב והרשב"ץ והנמוקי בברכות כ"ב אבל ברא"ש ה' כלאים משמע דלהראב"ד הכל מדרבנן ואין אסור מה"ת אלא בב' מינים ובמפולת יד ובהשלמה ברכות כ"ב נראה דלהראב"ד כל מין א' אסורין הפירות מה"ת ולכן הקשה עליו מבכורות נ"ד וצ"ע) דבקנבוס ולוף אסורין הפירות מה"ת אף בלא מפולת יד אבל צריך ב' מינים אבל בשאר זרעים מותרין

וי"א (מובא ג"כ דעה זו בחזו"א כאן סי' א' סק"ה ובדיני כלאים אות ל"א וע"ש שהביא רוב הדעות בקצרה) דבזה"ז בטלה קדושת הארץ והכל אינו אלא מדרבנן

ולהלכה (חזו"א סי' א' סק"ה ועי' בסי' י"ג סק"ה שב' דדין קידוש בלא מפולת יד דעת רוב הפוסקים דאינו אלא מדרבנן) אף שבשו"ע סתם כדברי רבנו דאף מין א' בכרם אסור לזרוע ואסורין הפירות אפשר דהוי ספיקא דדינא דהא י"א דמותר לזרוע ומותרין הפירות אף מדרבנן כנ"ל וכ"ש בזה"ז שי"א דלא קידשה לע"ל והוי מדרבנן מיהו לכו"ע אין הקולות של חו"ל בזה"ז דהא מדרבנן צריך לנהוג בארץ כדין ארץ מקודשת. דרך אמונה שם כז

³³ חזו"א סי' ג' סק"ב וכ"כ ישועות מלכו ודלא כר"י קורקום בה"ג וערוך השלחן אות ד' שאפי' נפלו ברחוק משיעור של כלאי זרעים חייב וגם לא כתפא"י בבתי כלאים סי' ל"ו שצריך שיפלו תמיד בתוך טפח

³⁴ והזרע חטה וזמורה של גפן בנזמא אחת וכפף את הזמורה עד שיהי' רחוק ו' טפחים בין הגפן ובין החטה לכשיגדלו מותר ואם לא יהי' ביניהן שיעור הרחקה כשיגדלו אסור וחייב מיד על הזריעה. חזו"א שם סי' ב' סק"ו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הרנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואינו חייב מן התורה אלא על חמשת מיני דגן בזרעים³⁵, ובירקות קנבוס ולוף³⁶ וכיוצא בהם, מזרעים שנגמרים עם תבואת הכרם כלומר שנזרעים לשלוש שנים³⁷, אבל שאר הירקות אסור מדבריהם. וי"א³⁸ שבירקות וקטניות וזרעים הנאכלין לאדם, כולן לוקין עליהן מן התורה, אבל זרעים שאין רוב בני אדם זורעין ומקיימין מין זה, וכן עשבים העולין מאליהן אין בהן משום כלאים.

הזורע כלאי זרעים, כלומר שני מיני זרעים³⁹, או שני מיני ירקות, או שני מיני קטניות, או זרע וירק או קטנית וירק, כאחד בארץ ישראל⁴⁰, משנתן הזרע באדמה אע"פ שלא חיפה בעפר⁴¹ לוקה⁴², שנאמר (ויקרא יט פסוק יט) שְׂדֵךְ

³⁵ חזו"א סי' א' סק"ט י"ג וכ"ד ר"י קורקוס ורדב"ז ורש"ם דף קל"ג ב' בדעת רבנו וכ"כ המאירי בקדושין ל"ט (רק דס"ל דגם מיני זרעים אסור מדרבנן) וכ"ד התוס' במנחות והרשב"א ורבנו יונה בריש ב"ב והחינוך מצוה תקמ"ח ויראים מצוה ע"ז דמה"ת אין חייב רק על ה' מיני תבואה וקנבוס ולוף וכ"ג בדברי רבנו שהקדים בריש ההלכות ל"ת שלא לזרוע תבואה או ירק בכרם משמע דקנבוס ולוף נחשב ירק.

³⁶ שו"ע ונו"כ שם, רמב"ם שם הלכה ג

³⁷ דקנבוס ולוף אין עושין אלא לג' שנים וגם הכרם יוצא מידי ערלה וראוי לאכילה אחר ג' שנים והתורה אסרה זרעים דומיא דכרם. עיין כסף משנה וכ"כ הנמוקי' בברכות כ"ב (כת"י) ולשון המאירי בקדושין ל"ט שנגמרינן עם גמר תבואת הכרם ועי' שנו"א פ"ז מ"ז ובחזו"א סי' ג' סקכ"ב תמה עליו ובמעם ב' של רש"י במנחות מ"ו וכ"כ הר"ן פ' רה"ג וכ"כ ביראים מצוה ע"ז וכ"ה בחי' הרשב"א במנחות וכן הרמב"ן והרשב"א בחולין פ"ב הביאו גם טעם זה שהוא משום שקנבוס ולוף יש להן אשכולות שהאוכל תלוי בראשו דומיא דכרם וגדלים הרבה ועושין ערבוביא וטעם א' דרש"י והביאוהו ג"כ הרמב"ן והרשב"א בחולין פ"ב מפני שיש להן שרשים שמתקיימין הרבה בארץ דומיא דכרם

³⁸ הר"ן פ' ראשית הגז (ודלא ככ"מ וכ"כ מנ"ח מצוה תקמ"ח ובחזו"א סי' א' סקי"א משמע דמסכים להכ"מ בזה) וכ"כ הרמב"ן בחולין פ"ב וכ"ד הראב"ד המובא בכ"פ פ"ג וברמב"ן ורשב"א חולין פ"ב ובהשלמה ברכות כ"ב א' (וכ"ג דעת הראב"ן סי' ג"ג) ודעתו דלא נאמר חילוק קנבוס ולוף לשאר זרעים אלא לענין איסור הנאה וכ"ד רבנו חיים כהן המובא בשטמ"ק מנחות ט"ו דמפרש הגמ' בתמי' ובכ"מ מפרש כן גם דעת רבנו אבל בחזו"א סי' א' סק"ט תמה עליו.

³⁹ רמב"ם כלאים פ"א ה"א חזו"א כלאים סי' א' ס"ק יב יד סי' ב' ס"ק ד

⁴⁰ ואפילו בזמן הזה אסור מדאורייתא לדעת הרמב"ם שפסק בה' תרומות פ"א ה"ה שקידשה לעתיד לבוא ועיין חזו"א כלאים סי' א' ס"ק א' ומנ"ח רמה אות יד (ואינו בתרומות ומעשרות שלרמב"ם בזמנ"ז הוא דרבנן דשם ילפינן מחלה דבעינן ביאת כולכם) וחזו"א שביעית סי' ג' ס"ק ט' ועיין חזו"א דיני כלאים אות לא שהביא דעות החולקות על הרמב"ם וס"ל שאין קדושת א"י בזמן הזה וא"כ אין איסור כלאי זרעים דאורייתא בזמנ"ז ועיין חזו"א שביעית סי' ג' ס"ק ו' ד"ה והנה כל זה דאנן קיי"ל שקדושה ראשונה דיהושע לא בטלה ועיי"ש עוד לענין קדושתה לתרומות ומעשרות ועיי"ש עוד ס"ק יג ובסי' ד' ס"ק ה ובסי' ו' ס"ק א

⁴¹ ואע"ג שבפ"ב הי"א כתב הרמב"ם "הטומן אגודת לפת וצנון וכיוצא בה תחת האילן אפילו תחת הגפן, אם היו מקצת העלין מגולין אינו חושש שהרי אינו רוצה בהשרשתן" היינו משום שאינו מתכוין לזריעה אבל אם מתכוין לזריעה אפילו אם אינו מכוסה כלל בעפר לוקה

⁴² ודעת רש"י שבת פד ע"ב ובכורות נד ע"א דכלאי זרעים דרבנו ולא זו לא נאמר אל על הרכבת שני מינים אבל תוס' שם חלקו עליו וכן הסכמת הראשונים דלא כרש"י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

לא תזרע פְּלִאִים. ואם זרע כלאי הכרם כלומר שני מיני תבואה, או שני מיני ירקות עם זרע הכרם⁴³, הרי זה לוקה שתים, אחת משום שְׂדֵדָה לא תזרע פְּלִאִים ואחת משום (דברים כב פסוק ט) לא תזרע פְּרִמָּה פְּלִאִים, ויבוארו דינו להלן.

הזורע זרעים כלאים⁴⁴, אף על פי שהוא לוקה, הרי אלו מותרין באכילה⁴⁵, ואפילו לזה שעבר במזיד וזרען, שלא נאסר אלא זריעתן בלבד, ומותר לזרוע מזרע הירק שנזרע כלאים.

וכבר התבאר בקידושין שם דף לז: שאינו לוקה על כלאי זרעים וכלאי הכרם אלא בזרוע בארץ ישראל. אך בחו"ל מותר לישראל⁴⁶ לזרוע כלאי זרעים בידו⁴⁷, ואפילו לערב הזרעים לכתחלה ולזרוען בחוצה לארץ או אחד בא"י ואחד בחו"ל⁴⁸ מותר, ודברים אלו דברי קבלה שקבלנו מרבותינו, שלא גזרו על כלאי זרעים בחו"ל אע"ג שאסורים מן התורה בא"י.

**ט. השוחט את הכבש לאכול כזית מחבירו למחר מהו חבירו
כבש משמע ולא מפגל או דלמא לחם משמע ומפגל ליה ...
שחט אחד מן הכבשים לאכול ממנו למחר הוא פיגול
וחבירו כשר לאכול מחבירו למחר שניהם כשרים**

כבשי עצרת⁴⁹ ששחט אחד מהן וחשב בשעת שחיטתו שיאכל מבשר השני למחר, שניהן כשרים שאין מחשבין מזה על זה.

⁴³ ואלו הם כלאי הכרם ויבואר להלן.

⁴⁴ רמב"ם שם פרק א הלכה ז

⁴⁵ בין שזרע בשוגג ובין במזיד מותרין באכילה ומ"מ חייב לעוקרן או לעשות ביניהן גדר או צורת הפתח, ואסור לקיימו, אך מה שגדל כבר אין נאסר. הזו"א בדיני כלאים אות ל"א

⁴⁶ רמב"ם שם וש"ע ונו"כ יו"ד רצו סט

⁴⁷ דכיון שכלאי זרעים לא נאסרים באכילה והנאה לא נזרו בהם בחו"ל (הזו"א דיני כלאים אות לא)

⁴⁸ דרך אמונה שם ס"ק ד מגמ' בב"ק נה ע"א ותוס' שם

⁴⁹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יז הלכה יז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ואם חשב שיאכל מחבירו, י"א⁵⁰ שהוא ספק שמא היתה כונתו על הלחם
והרי הוא ספק פגול, וי"א⁵¹ שאינו פגול שודאי כונתו על הכבש השני.

י. אדם מביא זבחו היום ונסכיו עד י' ימים

כבר התבאר במסכת זבחים דף ח: ודרף מד. שהנסכים⁵² אינם מעכבין את
הזבח, אלא מביא אדם קרבנו היום ונסכיו אחר עשרה ימים⁵³, אחד יחיד
ואפילו לכתחילה ואחד צבור בדיעבד⁵⁴. והוא שלא קדשו הנסכים בכלי
שרת, אבל אם נתנן לכלי שרת אם לנו יפסלו בלינה.

⁵⁰ בכס"מ שם שמתה אמאי לא הביאו רבינו, ועיי"ש במרכה"מ ובתורת הקדשים ח: אות ה פסק נמי שהוא
ספק, ובלקוטי הלכות הקשה שאינו אלא מפגל בחצי מציר ואם כן לא הוי ליה אלא להיות איסור דרבנן ונשאר
בצ"ע.

⁵¹ במעשה רקח שם דרבינו לא חש להך בעיא כלל דודאי מחבירו הוא הכבש וכמ"ש בגמ' תניתוה וכו' ולשון
דילמא אינו אלא דברי רבי אבא זוטי להעמיד בעייתו אבל לפי האמת הוא דבר פשוט תדע דבגמרא אהך
מתני' פשיט להו הכי דמחבירו הוא הכבש דקאמר דלאו מתיר ידידה הוא וכו' ופסקה רבינו כמתני' וכן נראה
מדברי המבי"ש ז"ל בס' קרית ספר, ובהר המוריה כתב טעם אחר דהבעיא היה אליבא דר"מ דס"ל דמפגלין
בחצי מתיר אמנם לרבנן דס"ל אין מפגלין בחצי מתיר ה"ה אם חשב על הלחם אינו פגול לכן י"ל דלא מייתי
לה רבינו אמנם מ"מ יש לעיין כיון דהא דאין מפגלין בחצי מתיר היינו דווקא לענין פגול אבל מ"מ מיהת
דמיפסל משא"כ בהא דחישב על כבש חבירו דהוא כשר לגמרי אך י"ל דהתם הטעם משום דאיקבעו בחד
מנא ולכן ס"ל לרבינו כרבנן דמפגל לגמרי ולר' יוסי אהני מיהת דהוי פסול משא"כ הכא דלאו בחד מנא הוי
לכן הוי כשר לגמרי אולם סיים שם א"נ י"ל דס"ל דסתם לחבירו קאי על כבש והא דדחי הש"ס דילמא דקאמר
מבשר וכו' דיחוייא בעלמא הוא ולכן לא הביא דין זה כלל ועיקר הדין דחישב על בשר חבירו כשר הוא וה"ה
באמר לחבירו סתם דדינא הכי הוא וצ"ע בזה.

⁵² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ב הלכה יב

⁵³ עיין ברטנורא מסכת זבחים פרק ד משנה ג שהביא זבחו היום ונסכיו למחר, דאמר מר ומנחתם ונסכיהם
אפילו למחר. אבל אם הביאן עם זבחו ופגל בזבח, נתפגלו הנסכים

⁵⁴ עיין תוספות ישנים מסכת יומא דף לג עמוד ב בנסכי התמיד גבי ונתקלקלו הלויים בשיר שהקשו אמאי לא
המתינו להביא נסכים בלילה ויאמרו עמם שירה בלילה ותי' דחביבה מצוה בשעתה ולא רצוי לאחרת כל כך,
ובתוס' וכן בתוס' הרא"ש ר"ה ל: ד"ה ונתקלקלו לכתחלה צריך להביא נסכים עם הזבח דאם מביא בלילה אין
יכול לומר שירה כדאמרינן בפ"ב דערכין מה כפרה ביום אף שירה ביום ולמחר נמי מיבעיא ליה התם אם
טעונין שירה אם לאו ולא איפשיטא, ואפילו את"ל דיכול לומר שירה למחר מ"מ טוב שיביאם עם הזבח כדי
שיאמרו שירה על אכילה ושתייה כדאמרינן התם בערכין אאכילה ושתייה אמרינן שירה אאכילה לחודה לא
אמרינן, וההיא דאמרינן מביא אדם את זבחו היום ונסכיו מכאן ועד עשרה ימים דמשמע לכתחלה יכול לעשות
כן היינו בקרבן יחיד שאין טעון שירה דאין אומרים שירה אלא על קרבן ציבור הקבוע להם זמן בלבד
כדאמרינן בערכין. והרמב"ם לאר הילק בין יחיד לצבור אלא כתב בסתם "אחד יחיד ואחד צבור" אפשר
דלא קשיא ליה כלל כיון דלהלכה קיי"ל שנסכים הבאים עם הזבח אין מביאים בלילה דנפסלים בלינה וא"כ
להכי נתקלקלו שלא יכלו לחכות ללילה להביא נסכים ולומר שירה. ועיין מרומי שדה מסכת ברכות דף כו
עמוד ב שכתב "מכ"מ לא מהני לכפרה דתמיד ומוסף התלוי בזמנו, שהרי יום הוא דקגרם לכפרה זו, ונמצא
דבטל הכשר כפרת הניסוך לגמרי, רק שמביאין אותו כמו נדבה" וצ"ע. ועיין מל"מ כאן שכתב שהרמב"ם אינו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וכן המצורע בטהרתו שמביא כבש לאשם ולוג שמן, יש לאדם⁵⁵ להביא אשמו היום ולוגו אחר עשרה ימים, ואם רצה לשנות הלוג לאשם מצורע אחר משנה אף על פי שקדש בכלי.

חסר הלוג עד שלא יצק ימלאנו, חסר מאחר שיצק יביא אחר בתחילה.

ומהדרים שאין⁵⁶ חייבין עליהן משום פגול לעולם הם היין, בין יין הבא עם הנסכים בין יין הבא בפני עצמו, והזבח אינו מפגל את הנסכים ואם מתפגל הזבח לא נתפגל היין ואפילו הביאם באותו היום

וכן בלוג שמן של מצורע, ואם תאמר והלא דם האשם מתירו, אינו תלוי בו שהרי אדם מביא אשמו היום ולוג אחר כמה ימים.

מחלק בין יחיד לציבור אך בהר המוריה כתב וי"ל דגם רבינו מודה לזה ופשוט וק"ל, וי"ל עוד דרבינו מפרש לה דגם ביחיד לכתחלה יש להביא ביום אחד ולא קמ"ל רק דיכול להביא ואינו מעכב בזה הקרבן אבל לכתחלה יותר טוב להביא יחד. א"נ רבינו מיירי אפילו לכתחלה ומיירי בקרבן ציבור שאין אומרים שירה ע"ז כמו עולת קיין למזבח כדאיתא בהל' כלי המקדש ג' ה"ב יעו"ש. ולא כתבתי זה רק מפני שמשמע מהמל"מ דרבינו פליג על תוס' ולפענ"ד זה אינו דדברי התוס' מיושבים היטיב בסברא. ופשוט

⁵⁵ רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ה הלכה ד

⁵⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יח הלכה ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

